

Právo být sám sebou

- máš právo bezpečně vyrůstat, rozvíjet se, učit se novým věcem
- máš právo na čas s kamarády, na koníčky, na odpočinek
- máš právo na vzdělání
- máš právo na zdravotní péči
- máš právo mít svůj prostor

Máš právo být šťastný a právo být sám sebou se vším, co jsi prožil. Můžeš rozvinout vše, na co máš talent a nadání. Je přirozené, že něco děláš raději a něco ti jde snáz, a jiné věci ti jdou hůře. Pěstouni jsou tu pro to, aby tě podporovali v rozvoji a pomáhali ti vše zvládnout. Klíčový pracovník podporuje tebe a tvé náhradní rodiče, abys mohl vyrůstat v bezpečí a šťastně.

Právo rozumět své minulosti, přítomnosti i budoucnosti

- máš právo vědět, co se s tebou nyní děje a co se dít bude, a proč
- máš právo znát své rodiče, rozumět tomu, proč s nimi nevyrůstáš
- máš právo vídat se se svými rodiči i dalšími blízkými, dopisovat a telefonovat si s nimi – tak, aby to bylo bezpečné

Pro každého z nás je důležité vědět, kdo jsme. Máš právo vědět, co se stalo, když ses narodil. A proč jsi nyní s náhradními rodiči. Pokud to jde, můžeš se setkat se svými rodiči a ostatními blízkými. Někdy je moudré, když tobě a pěstounům pomáhají při setkávání s příbuznými odborníci – klíčový nebo jiný pracovník. Je velmi důležité postarat se o to, aby ti byl kontakt s rodiči nebo jinými členy tvé rodiny příjemný a cítil ses bezpečně.

Právo vyjadřovat se i nevyjadřovat se

- máš právo vyjadřovat se k tomu, co se tě týká
- máš právo ptát se na to, co potřebuješ
- máš právo vyjadřovat své pocity a přání, právo si stěžovat
- máš právo nevyjádřit svůj názor a nedělat rozhodnutí, pokud sám nechceš

Tvůj pohled na věci a tvá přání ti nikdo nemůže vzít. Může chvíli trvat, než si na něco uděláš názor. Nemusíš spěchat. Lidé své názory a přání mění a je to tak v pořádku. Proto se pěstouni a další tví blízcí lidé zajímají o to, co prožíváš. Co chceš, a s čím nesouhlasíš. Sociální pracovník úřadu nebo soud také zjišťuje a zvažuje tvá přání. Pokud nechceš své názory dávat najevo a rozhodovat se, nikdo tě k tomu nemůže nutit. Pěstouni jsou podporováni v dovednosti ti naslouchat. Klíčový pracovník rád pomůže a poradí tvým nejbližším i tobě. Je tady pro tebe a můžeš se ho ptát na cokoli, co potřebuješ.

**cestou
necestou**

**doprovázení
pěstounů**

**cestou
necestou**

**doprovázení
pěstounů**

**cestou
necestou**

**doprovázení
pěstounů**

Právo na pomoc

- máš právo na podporu, pomoc, péči, služby
- máš právo na pomoc odborníka, který ti pomůže s tím, co tě trápí nebo co se ti nedaří
- máš právo na pomoc lékaře-specialisty při léčbě zdravotních obtíží

Ještě se asi na světě nenarodil nikdo, kdo by neměl žádné starosti. Všichni máme nějaká trápení. Každý se někdy potřebuje o něčem poradit, nechat si pomoci. Starosti ztrácejí na síle, když se o nich může mluvit nahlas. Nebuď na své starosti sám! Jsou tu lidé, kteří ti budou naslouchat a snažit se ti pomoci – pěstouni, klíčoví pracovníci, sociální pracovníci, ale také terapeuti, psychologové, lékaři. Všichni jsou připraveni s tebou nejen mluvit o tom, co prožíváš, co tě trápí a co bys potřeboval, ale také ti poradí, jak to zařídit, aby ti bylo lépe.

Právo na ochranu

- máš právo na ochranu před násilím, ubližováním, ponižováním
- máš právo na blízkou osobu, která tě chrání a hájí tvé zájmy
- máš právo na ochranu svých přání, potřeb a zájmů
- máš právo na opatrovníka, který bude osobním ochráncem tvých práv u soudu

Existují situace, které jsou hodně špatné a musí se řešit. Jsou to situace, ve kterých je ti nepříjemně a nechceš, aby se děly. Vždycky si vzpomeň, že na to nejsi sám. Je dobré mluvit o tom, co se ti stalo, aby se ty špatné věci mohly napravit. Pokud nevíš, na koho se obrátit, klíčoví pracovník nebo sociální pracovník tobě nebo tvým nejbližším rád pomůže. Společně pak najdete cestu, kudy se vydat, aby bylo všechno zase v pořádku.

Doprovázející organizace

Klíčový pracovník tvé rodiny a celý tým, kterého je součástí, jsou tu pro to, aby podpořili tebe a tvoji rodinu a pomohli vám s různými věcmi.

**cestou
necestou**

**doprovázení
pěstounů**

**cestou
necestou**

**doprovázení
pěstounů**

**cestou
necestou**

**doprovázení
pěstounů**